

Úvod	9
I. Vzdělání a příjmy	13
1. Role vzdělání v diferenciaci výdělků a příjmů domácností: vývoj v České republice v letech 1988–2017 (Jiří Večerník)	16
1.1 Změny systému po roce 1989 a jejich vliv na diferenciaci příjmů	17
1.2 Data a použité proměnné	20
1.3 Osoby: diferenciaci výdělků a její faktory	22
1.4 Páry: výběr partnera, zaměstnání a společné výdělky	25
1.5 Domácnosti: sdružování příjmů a výsledná nerovnost	29
1.6 Závěr	33
2. Vzdělání a gender ve vývoji mezd v České republice (Martina Mysíková)	36
2.1 Vývoj genderových mzdových rozdílů v České republice	36
2.2 Mzdy mužů a žen podle vzdělání	38
2.3 Mzdová nerovnost v rámci vzdělanostních skupin	40
2.4 Genderový mzdový rozdíl	44
2.4.1 Data a použité proměnné	44
2.4.2 Metodologie dekompozice genderového mzdového rozdílu	46
2.4.3 Výsledky dekompozice genderového mzdového rozdílu	47
2.5 Závěr	49
3. Návrtnost vysokoškolského vzdělání v západní a východní Evropě (Martina Mysíková, Jiří Večerník)	52
3.1 Společenský kontext návratnosti vzdělání	53
3.2 Trendy v devadesátých letech v západních a východních zemích: odlišné směřování	54
3.3 Porovnání evropských zemí v první dekádě 21. století: mikroúroveň	56
3.3.1 Data a použité proměnné	57
3.3.2 Metodologie Heckmanova modelu	59
3.3.3 Výsledky analýzy	59
3.4 Porovnání evropských zemí v období 2000–2010: makroúroveň	62
3.4.1 Použité metody a data	64

3.4.2 Výsledky analýzy	65
3.5 Závěr	69
<hr/>	
II. Dovednosti a úspěch na trhu práce	71
4. Návratnost kompetencí v úspěchu na trhu práce – mezinárodní srovnání (Petra Anýžová)	73
4.1 Teorie lidského kapitálu	73
4.2 Měření lidského kapitálu a kompetencí	74
4.3 Data a použité proměnné	75
4.3.1 Metoda strukturního modelu	77
4.4 Národní kontext	80
4.5 Výsledky analýzy	83
4.6 Závěr	93
5. Role nekognitivních kompetencí v úspěchu na trhu práce v České republice: genderové rozdíly (Petra Anýžová)	95
5.1 Význam „soft skills“ na současném trhu práce	95
5.1.1 Osobnost jedince	96
5.1.2 Sebehodnocení a motivace	98
5.1.3 Hodnoty	100
5.1.4 Fyzická atraktivita	100
5.1.5 Reciproční sociální kapitál	102
5.2 Data a použité proměnné	103
5.3 Výsledky analýzy	107
5.4 Závěr	114
<hr/>	
III. Trajektorie a pracovní mobilita	117
6. Pracovní dráhy v České republice v době ekonomického oživení (Michal Janíčko)	120
6.1 Role kognitivních dovedností v pracovním úspěchu, teorie segmentovaného trhu práce a polarizace zaměstnanosti	120
6.2 Data a použité proměnné	122
6.3 Změny v postavení na trhu práce	123
6.4 Změny mezd	125
6.5 Změny ve spokojenosti s prací	129
6.6 Změny v zaměstnání	131
6.7 Závěr	133
7. Nesoulad kvalifikací v České republice a jeho role v pracovní mobilitě (Martina Koutná)	135
7.1 Technologické změny ve 21. století	135
7.2 Rozlišení jednotlivých konceptů nesouladu	136

7.2.1	Vzdělanostní/kvalifikační nesoulad	137
7.2.2	Dovednostní nesoulad	138
7.2.3	Rozlišení mezi oběma koncepty a vztah mezi nimi	139
7.3	Příčiny nesouladu dovedností	140
7.4	Důsledky nesouladu dovedností	142
7.5	Pracovní mobilita	144
7.6	Data a použité proměnné	145
7.7	Model faktorů pracovní mobility	146
7.8	Závěr	151

8. Pracovní autonomie v České republice v letech 2008–2016

	<i>(Michal Janíčko a Miroslav Procházka)</i>	153
8.1	Význam pracovní autonomie pro zaměstnance a organizace	153
8.2	Hypotézy o vývoji autonomie a empirická evidence z Evropy	154
8.3	Data a použité proměnné	156
8.4	Pracovní autonomie v České republice v evropském srovnání	157
8.5	Vývoj autonomie v České republice podle vzdělání a profesních skupin	158
8.6	Faktory pracovní autonomie a jejich vývoj	161
8.7	Závěr	165

IV. Subjektivní aspekty zaměstnání 167

9. Srovnání spokojenosti se životem a zaměstnáním v České republice 170

	<i>(Martina Mysíková, Jiří Večerník)</i>	170
9.1	Koncepty spokojenosti se životem a se zaměstnáním	170
9.2	Výzkumná data a modul EU-SILC	173
9.3	Analýza dat modulu EU-SILC	174
9.3.1	Spokojenost s různými oblastmi života	174
9.3.2	Vysvětlující proměnné a použité metody	178
9.3.3	Determinanty spokojenosti se životem	181
9.3.4	Determinanty spokojenosti se zaměstnáním	183
9.3.5	Spokojenost se životem vs. spokojenost se zaměstnáním	185
9.4	Závěr	188

10. Hodnotové aspekty práce a zaměstnání a jejich proměny v České republice a v evropských zemích (Jiří Večerník) 190

10.1	Metodologické problémy a dosavadní výzkum	190
10.2	Data a použité proměnné	193
10.3	Spokojenost se zaměstnáním v České republice a v evropských zemích	195
10.4	Proměny hodnot práce v České republice	199
10.5	Hodnoty práce v evropském srovnání	201
10.6	Závěr	207

11. Kompetence na digitalizovaném trhu práce	210
(Michal Janíčko, Věra Czesaná)	210
11.1 Doba nové digitalizace a automatizace	210
11.1.1 Celkové dopady digitalizace na množství pracovních míst	212
11.1.2 Nové formy organizace práce a pracovních vztahů	214
11.1.3 Poptávka po dovednostech	217
11.2 Využívání vybraných dovedností při práci v evropských zemích	220
11.3 Závěr	225

Shrnutí	228
Použitá literatura	237
Příloha 1 – Popis šetření a výzkumů	253
Příloha 2 – Seznam tabulek a grafů	259
Summary	262
O autorech	271
Rejstřík	274